

INFORMACIJOS

№ 5 /80/

1954 m. vasario mėn. 24 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra dvisavaitinis Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teise.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos"

VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMAS

Vasario 16 Gimnazijos Rūmų pašventinimas ir išpūdingos iškilmės

Vasario 16 dienos iškilmėms 9 val. Gimnazijos Rūmų bokšte suplėvesavo iškelta Lietuvos vėliava. 10 val. vietos katalikų ir evangelikų bažnyčiose įvyko iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo gimnazijos mokytojai, mokiniai ir svečiai.

Katalikų bažnyčioje pontifikalines mišias atlaikė J.E. vyskupas V. Padolskis, pasakęs tai dienai pritaikintą gražų pamokslą ir suteikęs palaiminimą. Nors tai buvo šiokiadienis, vietos katalikų bažnyčia buvo pilna besimeldžiančių, kaip gal niekuomet.

Evangelikų bažnyčioje pamaldas atlaikė kun. Šimukėnas, pasakęs tai dieną jautrų, jaudinantį pamokslą.

16,30 val., išsirikiavus visai gimnazijai, dalyvaujant svečiams, buvo iškilmingai nuleista Gimnazijos Rūmų bokšte Lietuvos vėliava.

17,30 val. J.E. vyskupas Padołskis, asistuojamas Tėvo Alf. Bernatonio, kun. dr. Paškevičiaus, kun. Kaleckio, kun. Lubino, kun. Bungos, kun. Poimanskio ir vietos klebono /sudėtų pabėgėlio/ atliko Gimnazijos Rūmų pašventinimą.

18 val. didžiojoje Gimnazijos Rūmų salėje, išdekorduotoje gimnazijos mokytojo dail. Krivicko, įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo apie 150 suvažiavusių svečių. Svečių tarpe, be VLIKO

atstovų ir pareigūnų, jų tarpe Vt Pirmininko K. Žalkausko ir URT valdytojo Dr. Karvelio, buvo augštieji federalinės vyriausybės, Baden-Württemberg ir Hesseno vyriausybės atstovai, JAV kariuomenės augšti pareigūnai, vokiečių savivaldybių atstovai, jų tarpe Weinheimo vyr. burmistras, tarptautinių ir vokiečių organizacijų atstovai.

Iškilmes atidarė PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas, inž. Pr. Zundė, pasakydamas kalbą lietuviškai ir vokiškai. "Vasario 16 Gimnazija yra mūsų tikėjimo šviesia Lietuvos ateitimi apraiška" - pareiškė savo kalboje Pr. Zundė. "Tie žodžiai, pasakyti lygiai prieš tris metus Gimnazijos įsteigimo proga, geriausiai išreiškia tai, ką mes jautėme duodami tai Gimnazijai Vasario 16-tos Dienos vardą, kas mus palaikė sunkiose Gimnazijos dienose, o šviesias dienas padarydavo dar šviesesnėm. Jie geriausiai išreiškia ir tai, ką mes jaučiame šiandien, susirinkę nuosavoje Vasario 16 Gimnazijos pastogėje." Toliau savo kalboje Pr. Zundė su dėkingumu prisiminė visus Gimnazijos rėmėjus ir bičiulius, kurie mintimis esą tikrai su čia susirinkusiais. Pažymėdamas, kad Gimnazija visada privalo pateisinti į ją dedamas viltis. Zundė baigė savo kalbą žodžiais: "Pasižadame ir ateityje dirbti negailėdami savo jėgų, kad Vasario 16 Gimnazija augtų, stiprėtų ir duotų vis naujų tautai darbuotojų. Pasižadame, kad jei ne mes, tai mūsų vaikai garbingai parneš mūsų vėliavą, kuri šiandien plėvėsuoja Gimnazijos rūmų bokšte, laisvon Lietuvon". VLIKO Vykdomosios Tarybos pirmininkas, prof. K. Žalkauskas, turininga kalba atžymėjo Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Jis kalbėjo irgi lietuviškai ir vokiškai.

Žodžiu Vasario 16 Gimnazijai sveikinimus perdavė J.E. vyskupas V. Padolskis, Liuteronų Pasaulinės Federacijos vardu pastorius H. Reuther, įteikdamas gimnazijai dovaną - 1.000 DM čekį, latvių vardu Ministeris Liepinš, estų vardu "Vojtliejos" redaktorius, federalinės Bonnos pabėgėlių ministerijos vardu Oberregierungsrat Graebe, Mažosios Lietuvos Tarybos vardu jos pirmininkas Erdm. Simonaitis ir Hemsbacho klebonas bei savivaldybės atstovas.

Po sveikinimų gimnazijos direktorius A. Giedraitis savo kalboje pareiškė viltį ir pageidavimą, kad lietuvių tremtinių pastangos švietimo srityje gautų vokiečių įstaigų paramą ir kad šios mokyklos abiturientai galėtų toliau studijuoti Vokietijos universitetuose.

Meninėje programos dalyje gimnazijos mokiniai ir mokinės, vadovaujami ponios Grinienės, pašoko lietuviškų šokių ir padeklamavo, o gimnazijos choras, vadovaujamas gimn. mok. Motgabio, padainavo keletą lietuvių liaudies dainų.

Vakare gimnazijos bokštas buvo iliuminuotas lietuviškų spalvų šviesomis.

Minėjimas buvo užrašomas "Amerikos Balso" magnetofono juostelėse, o prieš piet Süddeutscher Rundfunk davė apie Vasario 16 Gimnaziją platų reportažą.

Augsburgo Apylinkėje

Vasario 16 Dienos minėjimas apylinkės lietuvių iškilmingai atšvėstas vasario 14 d. ir iškilmingai pradėtas pamaldomis Kriegshaberio bažnyčioje, kurias 10 val. atlaikė kun. Bunga ir pasakė pamokslą.

17,30 val. Stadtbergenhof svetainėje, išpuoštoje tautinėmis vėliavomis, laurų medeliais ir žydinčiomis gėlėmis, įvyko antroji minėjimo dalis, į kurią atsilankė apie 100 asmenų.

Minėjimas pradėtas Tautos Himnu ir tylos minute pagerbiant mirusiuosius kovoje už laisvę. Minėjimą atidarė apylinkės v-bos pirmininkė, ponija V. Augustaitienė, išpūdinga kalba. Ji kalbėjo ir svetimtaučiams, apibūdindama Vasario 16 Dienos minėjimą, nušviesdama Lietuvos gražią praeitį, Liublino unijos politinę klaidą bei apibūdindama 1918 m. Vasario 16 dienos reikšmę ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą.

Po jos kalbėjo dr. A. Rukša apie lietuvių kalbos senoviškumą, o kitų tautybių komitetų atstovai, latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, čekų ir vokiečių pabaltiečių, perdavė savo sveikinimus. Pertraukomis pianinu, pritariant smuiku, sugrota Haendelio "Adagio" ir Dworzako sonata "C-Dur".

Augsburgo mišrus mėgėjų choras padainavo keletą lietuviškų dainų, o Vargo Mokyklos mokiniai, A. Vasiliauskas lietuviškai ir J. Vachauzas vokiškai, padeklamavo J. Balsio eilėraštį "Girdėjau iš senų žmonių". Deklamacija iliustruota gyvu paveikslu: močiutė prie ratelio ir aplink ją būrys vaikų atdaromis knygomis namų židinio šviesoje. Tautiniai šokiai savo originalumu, lengvos kaimiškos muzikos melodijomis ir tautinių drabužių spalvingumu ne tik lietuviui malonūs, bet ir ne vieną iš svetimtaučių žavėjo. Kai kuriems tėvams neleidus savo vaikams dalyvauti, šokėjų gretos buvo papildytos brolių latvių vaikais.

Paskutinis numeris sukėlė aplodismentų, kurie vos neišgąsdino pačios "artistės", pustrėčių metų Gėlės Komantaitės, kuri, aprenpta tautiniais drabužiais, padeklamavo "Aš lietuvaite graži mergaitė". Du Vargo Mokyklos mokiniai jai už tą įteikė lėlę ir mažą vaikų vežimėlį, gautus iš JAV lietuvių Kalėdų dovanoms.

Minėjimui pasibaigus, programos pranešėjas, p. Šimkaitis, paprašė dalyvius pasilikti lietuviškam pobūviui.

Šis minėjimas Augsburgo visuomenei paliko didelį įspūdį, nes tokio minėjimo nebuvo nė tais laikais, kai Augsburge buvo 1000 su viršum lietuvių. Juo žavėjosi ir svetimtaučiai, stebėdamiesi, kad toks mažas lietuvių būrelis sugebėjo taip gražiai pasirodyti. Vienas sužavėtas svetimtautis pobūvio metu spontaniškai valdybos pirmininkei, p. Augustaitienei, įteikė 200 DM šio minėjimo ir ateityje panašių subuvimų išlaidoms padengti.

Minėjimo iniciatorė, valdybos pirmininkė V. Augustaitienė, daug kruopštaus darbo ir kantrybės idėjo bemokydama vaikus tautinių šokių, surengdama lietuvišką seklyčią, kur darbštesnės ir sumanesnės bendruomenės ponios kėlias savaites prieš minėjimą iš senų mažų gabalėlių jauniems šokėjams pasiuvo tautinius drabužius. Dalis drabužių ir ateičiai lieka bendruomenės nuosavybė.

Bonnos Apylinkėje

PLB Bonnos Apylinkės Komitetas ir Balfo šalpos komisija Vasario 16 Dienos minėjimą surengė sekmadienį, vasario 14 d., nes apylinkės nariai gyvena išsisklaidę Rheino ir Ruhr'o kraštuose. Minėjiman suvažinavo iš toli, iš Duisburgo, Bochumo ir Kölno, gražus tautiečių skaičius.

Minėjimas pradėtas pamaldomis už kenčiančią Tėvynę ir išblaškytus tautiečius. Jas atlaikė kun. Urdzė. Bonnos Apylinkės V-bos pirmininkas Dr. Žarskus, visuomet atsiduodąs tauteičiams, pasakė giliu patriotizmu dvelkiančią kalbą, primindamas mūsų tautos didžiuosius žygius ir vargo-priespaudos einamą kelią bei išsamiai nušviesdamas mūsų tremties užduotis. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Po minėjimo bendrucmenė atliko savo eilinius darbus, išrinkdama naują Apylinkės valdybą ir Balfo Šalpos komisiją, o vakare prie Arbatėlės padainuota keliolika lietuviškų liaudies dainų. Protarpiais su deklamacijomis gražiai pasirodė Dargelytė ir Atytė.

Hamburgo Apylinkėje

Vasario Šešioliktosios minėjimą Hamburgo lietuviai surengė tremtinių stovykloje "Daimler Strasse" vasario 13 d.

Iškilmės prasidėjo pamaldomis, kuriose dalyvavo visi sveiki lietuviai, pagerbdami savo Tautos darbuotojus, savanorius, kūrėjus, karius, partizanus ir Tautos didvyrius. Ypatingai gražiai prisiminta mūsų mirusieji ir žuvusieji.

Po to iškilmingą posėdį atidarė valdybos pirmininkas Z. Duseika, savo kalboje apibrėždamas laisvės reikšmę ir iškeldamas reikalą mūsų jaunimą lietuviškai mokyti ir šviesti.

Teisininkas P. Stoncelis paskaitoje apibūdino teisinę lietuvių tautos ir valstybės padėtį.

Po paskaitos gražių ir nuoširdžių sveikinimų perdavė latvių ir estų atstovai. Mokiniai padeklamavo gražių ir jaudinančių eilėraščių: Petras Pasekėlis vokiškai "Našlės Sūnus"/iš lietuvių kalbos/, Vida Fankelytė lietuviškai "Mano gimtinė".

Minėjimą baigiant buvo nutarta pasveikinti Vasario šešioliktosios proga VLIKą ir Vokietijos Krašto Valdybą, o patiems pasižadėti: nepamiršti Lietuvos ir atjauti kenčiančią Tautą, stiprinti lietuviš, kas šeimas ir duoti vaikams gerą krikščionišką auklėjimą, save lavinti ir šviesti, paremti lietuvišką spaudą, užsiprenumeruojant kas penkta šeimos galva bent po vieną lietuvišką laikraštį, noriai mokėti solidarumo mokestį, uoliai dalyvauti lietuviškuose parengimuose savo malda, žodžiu, darbu, giesme ir daina, nepamiršti ne tik turimų privilegijų, bet taip pat ir pareigų.

Iškilmingas posėdis buvo užbaigtas Tautos Himnu.

Moterys susirinkimo dalyvius pakvietė prie gražiai ir labai skoningai parengto stalo lietuviškam pobūviui. Jam pavyzdingai vadovavo ponios M. Lingienė, M. Duseikienė ir M. Syvienė. Arbatėlė praėjo labai gražioje ir blaivioje nuotaikoje. Visi jautėsi laimingai pagyventi praeitimi. Malonios lietuviškos dainos sklido iš stovyklos barakų į Hamburgo didmiestį.

Išsiskirstant, kiekvienas dalyvis gavo prisiminimui naują gražią ant stiebelio vėliavėlę, kurias su didžiausiu kruopštumu pagamino p. Lingienė ir uolus pirmininkas Duseika.

Ta pačia proga Hamburgo Lietuviai pagerbė savo k-to išdininką E. Čerkų, kuris tą dieną atšventė savo gimtadienį.

Mūncheno Apylinkėje

Mūncheno PLB apylinkės valdyba, Vasario 16-tos minėjimą suruošė sekmadienį, vasario 14-tą dieną.

Minėjimas pradėtas pamaldomis. Mūnchen-Karsfeld vokiečių katalikų bažnyčioje kunigas Jonas TAUTKEVIČIUS atlaikė pamaldas ir pasakė gražų, dieniui pritaikintą, pamokslą.

15 val. Mūnchen-Ludwigsfeld "Neuburger" salėje įvyko akademinis minėjimas. Didelėje, gražiai tautiniai papuoštoje salėje, susirinko iš plačios Mūncheno apylinkės didelis būrys mūsų tautiečių tremtinių ir jaunų Amerikos lietuvių, kurie dabar Mūnchene atlieka karinę tarnybą, arba studijuoja. Solidarizuodami lietuviams, į minėjimą atsilankė daug latvių ir estų iš Mūncheno.

Minėjimą atidarė PLB Mūncheno apylinkės pirmininkas Jonas Juodvalkis, trumpai pasveikindamas visus kitų tautybių minėjime dalyvaujančius atstovus, taip pat ir gausiai susirinkusius tautiečius. Apylinkės pirmininkas, savo trumpame žodyje nušvietė Vasario 16-tos reikšmę ir įpareigojimus mums.

Po atidaromojo žodžio, visi dalyvaujantieji sugiedojo Tautos Himną.

Latvių komiteto pirmininkas p. Grasis, jautriais žodžiais prabilo į susirinkusius lietuviškai. Vietos estų komiteto pirmininkas, p. E. Mathysen, nuoširdžiai pasveikino mus vokiečių kalba. Abu svečiai-kalbėtojai, susilaukė gausių aploдимentų iš mūsų tautiečių.

Minėjimui pritaikintą paskaitą skaitė J. Medušauskas. Prele-gentas paskaitoje plačiai panagrinėjo šių dienų mūsų tremties tiks-lus, kartu nurodydamas gaires kuriomis turėtų veikti atskiri tremti-niai, mūsų organizacijos bei politiniai sambūriai, siekiant valsty-binės laisvės mūsų tautai. Paskaita, kurioje taip išsamiai nagrinė-ta atskiros asmens, atskiros šeimos ir organizacijų tikslai ir reikš-mė mūsų atsispyrimui prieš nutautėjimą, iš visų susirinkusiųjų susi-laukė didelio pritarimo ir susidomėjimo.

Antroje minėjimo dalyje, vietinės menininkų pajėgos, akompo-nuojant p. Stonienei, davė gražų, lietuviškų dainų, muzikos ir tau-tinių šokių koncertą. Vargo mokyklos mokiniai padeklamavo apie mūsų kraštą, jo kančias ir partizanų kovas, keletą eilėraščių. Minėjimas užbaigtas visiems kartu dainuojant "Ten kur Nemunas banguoja..."

Minėjimo metu, daugelis toliau gyvenančiųjų tautiečių, kuriems kita proga sunkiau susisiekti su Apylinkės Valdyba, atliko savo bend-ruomeninę ir tautinę pareigą, apsimokėdami solidarumo mokesčių.

Schwetzingeno Apylinkėje

Šios Apylinkės minėjimą pavaizduosime vokiečių laikraščio "Schwetzinger Zeitung", vasario 15 d. žodžiais. Straipsnio antraštė:

LIETUVIAI ŠVENČIA NEPRIKLAUSOMYBĖS
DIENĄ

"Lietuvių 8591 Labor Service Eng. Float Bridge Kuopa, Amerikos

pajėgų Schwetzingene stacionuotas dalinys, vakar šventė buvusių šarvuočių kareivinių teatre Lietuvos Nepriklausomybės Dieną. Ši šventė pasižymėjo ne vien tik savo augštu kultūriniu lygiu, ji parodė vokiečių stebėtojų su koku patriotišku ištvėringumu lietuviai tremtiniai laikosi vieningumo. J. E. Vilkaviškio vyskupo V. Padolskio dalyvavimu ši šventė turėjo ypatingos reikšmės."

Toliau laikraštis nupasakoja Lietuvos istorijos svarbiuosius įvykius, Nepriklausomybės paskelbimą ir laisvosios Lietuvos laimėjimus bei apie lietuvius tremtyje. Apie minėjimą rašoma:

"Iš inž. J. Augustaičio minėjimo kalbos matėsi laisvės siekiančių lietuvių noras įsijungti į demokratinių vakarų laisvąjį pasaulį. Savo kalboje, apžvelgęs Lietuvos praeitį, jis pabrėžė, kad visostautos privalėtų turėti teisę valdytis savo valstybėje rinktųjų atstovų. Naujoji lietuvių inteligentija, išaugusi vakarų demokratinių idėjų įtakoje, sužadino lietuvių tautos savigarbą. Dabartinius komunistinius okupantus Lietuvos gyventojai neremia. Anksčiau ar vėliau komunizmas iš Lietuvos išnyks. Lietuviai pabėgėliai turi stiprinti savo moralines ir intelektualines jėgas, kad išlaisvintoje Lietuvoje galėtų būti naudingi.

Kapitonas Sutkus, Lietuvių Labor Service Kuopos vadas, pasveikino tautiečius ir svečius, ir prisiminė savo kalboje žuvusius kovoje prieš bolševizmą. Mirusieji buvo pagerbti choralu, kurį sugrojo Labor Service Center Kaiserslauterne orkestras.

Antroje programos dalyje kelias lietuviškas dainas sudainavo Lietuvių Kuopos choras, vadovaujamas J. Stroliaus jun. Dirigentas kilęs iš garbingos lietuvių muzikų šeimos ir yra pats komponistas. Nuostabu ir žavėtina koks pajėgus šis tik 16 vyrų choras, kaip kultivuotai jis dainuoja ir su koku meistriškumu ir tiesiog menišku tobulumu čia tyloje atliekamas žymus kultūrinis darbas.

Žavėtina gražūs buvo naujosios lietuvių gimnazijos Hüttenfelde mokinių atlikti tautiški šokiai. Kiekviena mergaitė buvo apsirengusi savo pačios austus tautiškus rūbus; kiekvienas šių rūbų buvo kitoks, bet jie visi buvo lygiai gražūs savo nepaprastai harmoniška spalvų kompozicija.

Kaiserslauterno orkestro pagrotas maršas iš Franz von Suppé "Leichte Kavallerie" ir Lietuvos Himnas buvo muzikalinė šios išspūdingos šventės užbaiga."

SVEIKINIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RŪMŲ PAŠVENTINIMO PROGA

Lietuvos Diplomatinijos Šefas

Šiuo keliu širdingai sveikinu Gimnazijos vadovybę, mokytojus, auklėtinius ir visus šios gražios ir reikšmingos iškilmės dalyvius.

Aš linkiu, kad Gimnazija klestėtų kaip lietuviybės ir mokslo židinys ir kad auklėtų būsimai, iš bolševikų okupacijos išvaduotai Lietuvai karštus lietuvius ir gerus piliečius, ištikimus mūsų tautos ir bendriems žmonijos idealams.

Reikšdamas šiuos sveikinimus, aš dėkingai prisimenu lietuvių visuomenės užsieny teikiamą Gimnazijai paramą ir Vokietijos Vyriausy-

bės rodomą jai palankumą.

Stasys Lozoraitis

Lietuvos Atstovas Prancūzijai

Labai apgailestaujame, jog negalėsime dalyvauti Vasario 16-tos Dienos Gimnazijos iškilnėse. Bet, savo nusiteikimuose esame šių iškilnių dalyvių tarpe ir reiškiamo linkėjimus, kad ši lietuvių išlaikymo tvirtovė paruoštų prieš mūsų tautai tikrą apaštalybę ir vadų.

Ona ir Stasys-Antanas Bačkiai

Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadoje

Džiaugiuos drauge su Krašto Valdyba, Ponais Pedagogais, Auklėtiniais ir visais lietuviams tremtyje, sulaukęs Lietuvių gimnazijos V. Vokietijoje atidarymo iškilnių.

Nuoširdžiai linkiu, kad Vasario 16 Dienos Gimnazija būtų tikru švyturiu, nušviečiančiu lietuvių jaunuomenei šviesos, tiesos, dorybės ir Tėvynės meilės kelią.

Sykiu norėčiau palinkėti, kad Jūsų visų vargai svetimose žemėse greitai baigtų triumfaliniu grįžimu į Laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą.

Vytautas Gylys

PLB Prancūzijos Krašto Valdyba

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės vardu šių ypatingų iškilnių proga sveikiname visus geros valios lietuvius, kurie rėmė ir remia šį Vasario 16-tos Gimnazijos išlaikymo darbą.

Tik doras, tvirtas, lietuviškoje dvasioje išaugęs jaunimas yra tikrasis mūsų Tautos laidas ir viltis. Valio šio darbo pionieriai!

Pr. L. B. Krašto Valdyba

PLB Belgijos Krašto Valdyba

Belgijos Krašto Valdyba siunčia širdingiausias sveikintis ir geriausias linkėjimus ir linki, kad šioji vienintelė tremtyje mūsų šviesos įstaiga, dėl kurios Jums teko tiek daug darbo ir vargo padėti, klustėtų ir šviestų mūsų jaunąją kartą, dėl kurios mes tiek daug vilčių dėdame būsimai laisvai ir nepriklausomai Lietuvai.

Šiais Jūsų taip dideliais pasiektais laimėjimais džiaugiamės ir šią kilnią šventę, tąją dieną mes švenčiame taip pat kartu su Jumi.

Pr. Sekmokas, BLB Kr. V-bos P-kas

FLB Australijos Krašto Valdyba

Vasario 16 Dienos Gimnazijos namų šventinimo ir jų iškilnių atidarymo proga Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

maloniai prašo perduoti Vokietijoje gyvenantiems lietuviams Australijos lietuvių nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus kovoje už Lietuvos laisvę ir lietuvių išlaikymą bei užtikrinimus, kad lietuviai Australijoje visada atydžiai seka Jūsų darbus bei žygius Tėvynės labui ir užtikrina savo moraline ir materialine parama.

Linkime sėkmės šiame garbingame ir svarbiame darbe.

V. Simniškis - Pirmininkas H. Kmitas - Sekretorius

FLB Kolumbijos Krašto Valdyba

Vasario 16 Lietuvių Gimnazijos Rūmų atidarymo ir šventinimo proga siunčiu Jums ir visiems šia proga susirinkusiems tautiečiams mano ir visų Kolumbijoje gyvenančių tautiečių vardu širdingus sveikinimus ir geriausius linkėjimus. Užjūrio lietuviai stebisi Jūsų pasiryžimais ir ištverme. Gerasis Dievulis lai suteikia palaimos Jūsų kilniems ir patriotiškiems darbams.

Kun. Nikodemas Saldukas, SDB
PLB Kolumbijos KV P-kas

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga

DBLS sveikino šio turinio telegrama:

Naujosios patalpos atidarymo proga siunčiu širdingus Britanijos lietuvių sveikinimus ir linkėjimus. Tegu ši lietuvių tvirtovė klesti ir žydi.

Bajorinas - DBLS Pirmininkas

PLB Danijos Krašto Valdyba

Danijos lietuviai sveikino šio turinio telegrama:

Nuoširdūs sveikinimai ir linkėjimai Vasario 16 Gimnazijai. Tegul augščiausias saugo šį lietuvių kultūros židinį.

Danijos Lietuviai

VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS ATSTOVAS LANKĖSI BONNOJE

KV pavedimu vasario 10-12 d. Dūseldorfe ir Bonnoje lankėsi jos bendradarbis, p. Alf. Makarskas.

Dūseldorfe aplankė pravažiuodamas iš seniau pažįstamą p. prof. dr. von Mende su žmona. Kelių valandų pokalbyje buvo aptarti lietuvių bendruomenės reikalai, o ypač paramos Vasario 16 Gimnazijai reikalas. Prof. von Mende priminė vokiečių užsienių m-jos ir parlamento k-jos daromas pastangas išgauti pabėgėlių problemai išspręsti tarptautinės paramos. Maloniū būdu prof. von Mende telefonu užsienio reikalų m-joje gavo pareigūnų sutikimą p. Makarską kitą dieną priimti, nors m-ja tą dieną kaip tik kraustėsi į savo naujuosius rūmus.

Prof. von Mende pažadėjo ne tik teikti moralinę pagalbą, bet stengtis rasti konkrečios paramos gimnazijai. Jis pasižadėjo su žmona aplankyti gimnaziją ir pabandyti išgauti privačiuose vokiečių ekono-

miniuose sluoogsniuose paramos. Jo žmona, norvegė ir sena skautininkė, labai domėjosi lietuvišais skautais, o ypač skautėmis ir pažadėjo, susipažinusi su lietuvišais skautais gimnazijoje, organizuoti skautų tarpe Gimnazijos Rėmėjų Būrelius.

Federalinėje pabėgėlių m-joje Bonnoje p. Makarskas buvo priimtas kelių augstųjų m-jos vaidininkų. Pokalbiuose p. Makarskui buvo pateiktas šios m-jos susirašinėjimas gimnazijos reikalais su federalinėmis finansų ir vidaus reikalų m-jomis. P. Makarskas galėjo įsitikinti, kad pabėgėlių m-ja savo kreipimuose į kitas m-jas rėmė, neugana aštrioje formoje, Krašto Valdybos pastangas išgauti gimnazijai pašalpų ir kitos paramos. Pabėgėlių m-joje visai nenuginčijamas KV prašymų teisėtumas, bet su pasigailėjimu konstatuojama, kad dabartinėje administracinėje santvarkoje Pabėgėlių m-ja neturinti ir nevaldanti jokių biudžetinių sumų, iš kurių galėtų skirti pašalpą. Statybos ir kreditų reikalams referentai dar kartą patvirtino, jog mokyklos ar bendrabučio reikalams nei pašalpų, nei kreditų m-ja prie geriausių norų negalinti skirti. Kreditai duodami, kiek tai nebūtų keista, tik pramonės įmonėms, vadinasi, iš viso tik produkuojančioms ir pelną duodančioms įstaigoms.

Vidaus reikalų m-joje p. Makarskas buvo priimtas Regierungs-direktor'iaus Dr. A. Werner, kuris valdo ir skirsto šimtamilijonines "Kriegsfolgehilfe", okupacinių išlaidų ir kt. sumas.

Atsilankymas m-joje buvo tik pakartotinių KV žygių tąsa. Memorandumais, prašymais įvairiose įstaigose ir įvairiais titulais KV jau daugiau pusės metų stengiasi iškovoti gimnazijai vienkartinę pašalpą ir nuolatinę, pastovią paramą.

Jau pokalbio pradžioje Dr. Werner prašė patikėti, jog jis, svarstydamas KV prašymus, nejieškas priešasčių jiems atmesti ir visiškai pripažįstas tų prašymų objektyvų teisėtumą. KV prašymai nepatenkinami tik dėl galiojančių nuostatų, draudžiančių valstybės išdui skirti šioms reikalams sumas.

KV atstovas iškėlė jau jos memorandumuose keliamą mintį, jog Vokietijos valstybės vyrų vieši pareiškimai sukėlė išpūdį, kad vyriausybės atstovai jaučia moralinę pareigą rūpintis ir teikti pagalbą ir benamiams užsieniečiams, tarp kitko ir švietimo srityje. Kad vokiečių valstybės vyrų pareiškimai taip buvo suprasti ne tik mūsų, bet ir užsienyje, o ypač Amerikoje, KV atstovas nurodė į BALFO komisijos gimnazijai remti konstatavimą, "jog Krašto Valdyba netausojanti aukojamų pinigų ir neišnaudojanti Vokietijos išdo paramos, kuri mokyklos statybai būtų buvusi suteikta net 80% sumos".

Šitas KV konstatavimas sukėlė sensaciją. Su dideliu susijaudinimu pareigūnai aiškino, jog šitoks BALFO komisijos konstatavimas visiškai prasilenkia su tiesa. Net Vokietijos konstitucijoje yra aiškiai įrašyta, jog visi švietimo reikalai yra tik kraštų vyriausybių kompetencijoje. Valstybės išdas ne tik kad negali duoti paramos, bet, duodamas k-jos sugestijonuctą paramą, sulaužytą dabartinę Vokietijos konstituciją.

Užsienio reikalų m-joje p. Makarskas buvo priimtas naujojo m-jos politinio skyriaus sefo, Vortragender Legationsrat Dr. von Scholler, ir referento Walter Stubbe. M-jos pareigūnams pabaltiečių ir lietuvių reikalai nebuvo svetimi. Ypač didelių sentimentų pabaltiečiams turėjo referentas Stubbe, kuris savo valstybiniam egzaminams buvo pasirinkęs temą iš Pabaltijo valstybių struktūros, o prieš karą Berlyne

Humboldt Gesellschaft vardu globojės Skandinavijos ir Pabaltijo studentus.

Valdininkai atydziai susipažino su medžiaga, praše ją papildyti ir palaikyti toliau su jais santykius. Pokalbyje buvo nuginčyta, jog m-jos, sąlytyje su parlamento užsienio reikalams k-ja, užsinita akcija pabėgėlių problemai išspręsti būsianti ir lietuviams reikšminga ir nebuvo paneigtas bendradarbiavimo reikalas, kuris galės būti abiem pusėms naudingas ir duoti konkrečių rezultatų.

Vokietijos parlamente KV atstovui rūpėjo pasimatyti su keliais iš augščiau minėto pasitarimo dalyviais: Hans Schütz, CDU, Dr. Pfleiderer, FDP, Gräfin Finckenstein, BHE, ir Reizmann, SPD.

Hans Schütz p. Makarską maloniai priėmė, išklaušė ir išdiskutavo lietuvių bendruomenės Vokietijoje reikalus, ypač konkrečios Vasario 16 Gimnazijai paramos reikalą. Pažadėjo išstudijuoti paramos galimybes kiek tai liečia jį, kaip parlamentarą ir karštai patarė pasimatyti su Dr. Pfleiderer, kaip Europos Tarybos nariu, įgaliodamas pasiremti pasimatymui išgauti jo rekomendacija ir pasižadėdamas pats jį lietuvių reikalais painformuoti. Pabaigoje pareiškė, kad "nieko negalys tuo tarpu pažadėti, bet mes pamatysią, jog šis pasikalbėjimas neliksias be pasekmių".

Dr. Pfleiderer, deja, nepavyko pasiekti, nes buvo jau išvažiavęs, o Gräfin Finckenstein negalėjo priimti, nes dalyvavo svarstomo įstatymo diskusijose. Jos pavedimu KV atstovas kalbėjosi su Žem. Saksonijos atstovu mokytoju E. Srock ir Baden-Württembergo atstovu, studijų patarėju E. Feller. Pirmasis pasižadėjo būti lyg ryšininku tarp frakcijos ir lietuvių bendruomenės, o antrasis, pats gimnazijos mokytojas, pasižadėjo globoti Vasario 16 Gimnaziją, nuvažiavęs su jos darbu susipažinti, duoti reikalingus patarimus ir paremti KV pastangas Stuttgarto įstaigose.

IVIRIOS ŽINIOS

"Speck-Pater" pagalba lietuviams

Hamburge, Šv. Marijos parapijos bažnyčioje, kelis audringai jau dinančius pamokslus pasakė olandų vienuolis premonstratietis, vokiečių tarpe populiarus ir mylimas kaip "Speck-Pater". Jis bado metais daugeliui žmonių olandiškais lašiniaais išgelbėjo gyvybę ir sustiprino sveikatą. Dabar jis iškėlė reikalą rūpintis rytų pabėgėliais.

Jis pravedė gražiai pasisekusią rinkliavą. Rinkliavoje suaukottu daiktų dalį pavedė išdalyti kun. V. Šarkai, vargstantiems lietuviams, o kitą dalį paskyrė lietuviškajai Vasario 16 Gimnazijai.

Friends Service Council dovana Gimnazijai

Miss Eileen M. Taylor, antraštėje nurodytos kvekerių o-jos vardu įteikė Vasario 16 Gimnazijai dovaną, keletą rietimų lininės ir medvilninės medžiagos paklodėms ir kt. lovos baltiniams.